

— Χρήστο — του λέει — άχ! άφ' τόν κάτω . . .
κόσμο . . .

— Ποιό κάτω κόσμο 'Ρήνη μου; ά Χρήστος είμαι
ζύπνα, δέν στο είπα θά γυρίσω; Σάφερα άμέτρητα φλου-
ριά, μαργαριτάρια σάφερα . . .

— Άχ μούπαν πώς επέθανες . . . ή Κώσταίνα μου
άρρίσθη, κι αυτός ό πόνος μ' έφαγε, άχ σήκασέ με
Χρήστο.

— Καθώς τό χιόνι στο βουνό άμα τό διή ό ήλιος,
φεγγοβολά και λάμπει μά και στον ίδιο τόν καιρό αγάλι
γάλι λυόνει, έτσι με τού ήλιου της τό φώς έλαμψε
ή Κυρά-Ρήνη μά και στον ίδιο τόν καιρό έλυωσε σαν
τό χιόνι . . .

Άδυνατή άφ' τά βάσανα δέν μπόρεσε ή θλυμμένη
νά τήν σηκώση τή χαρά, τό Χρήστο πώς ζανάειδε.

Έγυρε τό κεφάλι της στην άγκαλιά του επάνω και
μ' ένα φίλημα γλυκό τού άφισε στο στόμα αγάπη και
ψυχή.

* * *

Στου μονάστηριού τόν πλάτανο γίνεται πανηγύρι,
του χωριού οι λεβέντες με τά χρυσοκεντημένα σελάχια
και τ' άσημένα πιστόλια στη ζώσι μαζεύτηκαν όλοι.
Παράμερα στέκουν ή άμορφες στολισμένες σαν νά πη-
γαίνανε σε γάμο και τού χορού τήν άρα καρτερούνε·
τ' αγόρια έδώ κ' εκεί σκορπισμένα γελούν και τραγου-
δούνε, κ' οι γέροντες παρακαλούν, τάζουν εις τούς
αγίους νά μήν εύρουνε στο χορό μαλώματα οι λεβέν-
τες, γιατί άλλος γυιόν άκαρτερεί κι άλλος άδέλφια
έχει κι άλλος άνύπαντρη εκεί άραία μοναχοκόρη.

Χίλιες όργιές είνε πλατηός ό τόπος που οι λεβέντες
θά σύρουν τό χορό και τό φουσατό μετρημό δέν έχει.
Στου ήλιου ταις άχτιδες λαμποκοπούνε τ' άρματα ή φο-
ρεσιές, τά μάτια κ' ή τόσες άμορφιές! Η λαγκαδιές και
τά βουνά τριγύρω άντιβουίζουν από τά χλιμετρίσματα
που άφίνουν στον αγέρα τά άτια τά περήφανα με τ' άση-
μένα γκέμια. Βαρούνε τ' άργανα βαρούν, κ' οι χο-
ρευτάδες τρέχουν άπ' όλες ταις μεριές, από χαρά τά
πρόσωπα γλυκά φεγγοβολούνε, και τά γλυκόφωνα όρ-
γανα με τά γλυκογιοματά τους γεμίζουν τόν άέρα.

Πρώτος ό Μήτρος τό χορό με τούς λεβέντες στή-
νει· ώσαν τό φειδι ζαγλυστρά, πηδά σαν τό ζαρκαδι, κ' ή
συντροφιά τόν άκλουδά με τάξι και με βήμα· τόν κα-
μαρόνουν ή άμορφες και λένε, τί λεβέντης, τότε κυτ-
τάξ' ή λεβεντιά και λέει «χαρά στη μάννα που έγένα
τέτοιο γυιό.

Μά ζάφνου στού πανηγυριού τή μέση μπαίνει ό
Χρήστος, σαν ήλιος καθαλάρης, βροντομαχούνε τ' άρ-
ματα, λαλούνε τά τσαπράζια σταίς πλάτες του βαρειά
από τού αλόγου τό σελάγισμα.

— Στο πανηγύρι ό Χρήστος; λησμόνησε τόσο τα-
χειά τήν άρραβωνιαστικά του;

“Ολοι παραμερίζουνε κι όλα τά μάτια επάνω του
πέφτουνε σαστισμένα· στ' αλόγου του τό πάτημα βου-
λάει ή γή και τρέμει.

— Βάστα λεβέντη τ' άλογο κ' έδώ 'νε πανηγύρι,
και σέρνει ό Μήτρος τό χορό που είν' άξιο παλληκάρι.

— “Αν έχη στήθια μάρμαρο και χέρια σιδερένια
κι άντρέιωμένη έχη ψυχή, άς έλθη νά παλαίψουμε.
Άχτι τού Μήτρου τού βαστώ και ζέρει . . .

Τ' άκουσε ό Μήτρος, τό χορό άφησε και στη μέση
πετάχτηκε σαν άητός.

— Έγώ 'χω στήθια μάρμαρο και χέρια σιδερένια,
κατέβα νά παλαίψουμε.

Κι ό Χρήστος άφ' τό μαυρό του πηδά και ζαπε-
ζεύει. Σά βράχος είν' ή πλάταις του, σαν κάστρο ή
κεφαλή του και τά πλατειά τά στήθια του τοίχος χορ-
ταριασμένος.

Μεριάζει τό φουσατό και τ' άργανα βαρούν, οι δύο
λεβέντες στέκονται άντίκρι σαν τούς πύργους και
ζεσπαθόνουνε μαζί.

Σμίγουν, σταυρόνουν τά σπαδιά κ' ή λάμες άφ' τούς
χτύπους σφυρίζουν και σπιδοβολούν.

Οι δύο λεβέντες κατά γής στο αίμά τους κυλιούν-
ται και ό θάνατος τά μάτια τους σφαλνά.

Βουβαίνονται τά όργανα, σκορπάει τό πανηγύρι
και δυό κυβούρια φκάνουνται κοντά στο κρύο μνήμα
που ή Κυρά-Ρήνη ή άμορφη κοιμάται από καιρό.

Μά ή λαγκαδιές και τά βουνά άντιβουίζουνε φριχτά.
Κρίμα στη νέα τήν άμορφη, κρίμα στα παλληκάρια.
Ζάκυνθος. Δ. Ηλιακόπουλος.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕΤ' ΑΛΛΗΛΩΝ.

Μυθιστόρημα υπό 'Ερμάννου Χαίβεργ.

(Συνέχεια.)

Έκτός τού άνωτέρω μνημονευθέντος περιστατικού, έδωκεν
άφορμήν εις δριμείας επιπλήξεις και μία συνάντησις τού κορασίου
μετά τού βαρώνου Βόμστωρφ. Ούτος συνήντα πολλάκις τό κορά-
σιον, πορευόμενον εις τό σχολείον, και περιποιείτο αυτό μετά πα-
τρικής στοργής. Ο άνηρ ούτος, όστις άλλως μικρότατον ένδιαφέρον
έδεικνυε προς τούς άνθρώπους και μόνον έν τώ καπηλείω ήρχετο
εις συνάφειαν μετ' άλλων, άρεσκόμενος ένταύθα ν' άναπτύσση όλην
του τήν σαιξπήρειον φιλοσοφίαν, ήγάπησεν έξ όλης του τής καρδιάς
τό ζωηρόν και εύφρές κοράσιον και έξεδήλου τήν αγάπην του ταύ-
την έν πάση διδομένη εύκαιρία.

Αλλ' ή Κλεμεντίνα Ίουλία είχεν άυστηρώς άπαγορευση εις
τήν Καρμελίταν πάσαν μετ' άλλων έν τή πόλει συνάντησιν και
όμιλίαν, είχε διατάξη αυτήν νά μη δέχεται δώρα από κανένα άν-
θρωπον, και νά μη άπομακρύνεται έκ τού σχολείου μετά τό μάθημα,

άλλα νά περιμένη τήν άμαξαν ήτις καθ' έκάστην ήμέραν έστέλλετο
έκ τού Δρόννιγγωφ διά νά παραλαμβάνη αυτήν. Αλλ' ή Καρμε-
λίτα, έκ τής παιδικής αυτής ζωηρότητος άρρασεν όσια παρέβη τήν
διαταγήν ταύτην δύο ή τρεις φορές και έδέχθη τάς φιλοφρονήσεις
του Βόμστωρφ, όστις ήγαγεν αυτήν εις έν ζαχαροπλαστεϊον και έφι-
λοδώρησεν αυτήν με διάφορα γλυκίσματα.

Αλλ' ή Κλεμεντίνα Ίουλία, θηρούσα πάν ό,τι ήδύνατο νά
τή δώση άφορμήν προς επιπλήξεις, έλαβε τόν άμαξηλάτην κατά μέ-
ρος και ήρώτησεν άν ή μικρά περιέμενεν αυτόν πάντοτε έν τώ σχο-
λείω μετά τό μάθημα.

«Βέβαια, κυρία κόμησσα» απάντησεν ό άμαξηλάτης με άποφα-
σιστικόν ύφος, άλλ' άδυνατών νά κρύψη έντελώς τήν άμνηχανίαν
εις ήν περιήχθη έκ τής έρωτήσεως ταύτης.

Έπειδη όλοι οι έν τή ύπηρεσία τών κτημάτων εύρισκόμενοι

ὕπνρετας οἵτινες μετὰ τὴν ἐργασίαν τῆς ἡμέρας εἶχον συναθροισθῆ πρό τῆς αὐλαίας θύρας καὶ ἐκάθητο καπνίζοντες καὶ φλυαροῦντες, εἶτα δὲ ἐπεσκέφθησαν τὸν ἐπιστάτην τοῦ κτήματος καὶ τὸν ἀγροκόμον ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ.

Ἄνα τὴν αὐλὴν ἠπλοῦτο ἡ κεκορησμένη ἡμερία τῆς ἐσπέρας. Ὁ ἥλιος εἶχε δύση, ἀλλὰ τὸ ὑστρινόν του φῶς ἐχρῦσανεν εἰσέτι ἐρυθρωπῶς τὰ ἀετώματα τῶν ἀποθηκῶν καὶ τὰς ἀχυροσκεπεῖς στέγας τῶν. Ἐνφ̄ διέβαινον τὴν ἐμπροσθεν τῆς ἐπαύλευς πλατεΐαν, τὴν ἐπιμελῶς ἐστρωμένην καὶ μὲ χλοερὰς πρασιάς κεκοσμημένην, ὁ Βόμστωρφ ἐσταμάτησε καὶ ἐνδέσας τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τσιγάρρου τοῦ εἰς μεγάλην ἐκ σηπίου σιγαροθήκην, κοσμουμένην δι' ἀναγλύφου ἀναπαυομένης νύμφης, εἶπε πρὸς τὸν Καϊῦ:

«Summa summarum, ἀγαπητὲ ἐξάδελφε, τὸ κτήμά σου εἶνε μεγαλοπρεπέστατον! Ὅστις ἐδῶ δὲν εἶνε εὐτυχῆς, δὲν εἶνε ἄξιος νὰ γνωρίζῃ αὐτὴν τὴν προσεκτικὴν κυρίαν, ὅπου περδικοπατεῖ μὲ τὰ τρυφερά καὶ μεταξωτὰ ὑποδήματά της, — τὴν Εὐτυχίαν.»

Ὁ Καϊῦ ἔνευσε, χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν. Ἄλλ' ὁ Βόμστωρφ ἐξηκολούθησε:

«Sapristi! Εἰς ἓνα τοιοῦτον κόσμον, νομίζω, θὰ εἰμποροῦσα ἀκόμη μίαν φορὰν νὰ ἀπολαύσω τὰ θέληγτρα τῆς ὑπάρξεως καὶ ἀπαρνούμενος τὰς παλαιὰς συνηθείας μου νὰ ἀνακαλύψω τὴν ἀληθῆ νῆσον τῆς εὐδαιμονίας. Ἡ φύσις δίδει τροφήν δι' ὅλα τὰ πράγματα· χαροποιεῖ, καταπραΰνει, καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀνεκτικὸν καὶ ἐγείρει ἀγαθὰ αἰσθήματα, ἀποσοβεῖ τὰς ἀλλοκότους ιδέας καὶ τὰς ἰδιοτροπίας καὶ μᾶς βοηθεῖ νὰ καταπολεμῶμεν τὰ πάθη μας.

«Ὅτι στερεῖται ὁ ἄνθρωπος, φαίνεται πάντοτε εἰς τὰ ὄμματα τοῦ φῶς ἥλιος ἐν τῷ οὐρανῷ» ἀπήντησεν ὁ Καϊῦ. «Ὅταν δὲ τὸ ἀποκτίση, περιβάλλεται πάλιν μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου σκότους τῆς δυσαρρεσκείας. Ὅχι, φίλε μου, τὰ ἐξωτερικὰ ἀγαθὰ δὲν ἀποτελοῦν ποτὲ τὴν εὐδαιμονίαν. Διὰ νὰ εἶνε εὐτυχῆς ὁ ἄνθρωπος, πρέπει νὰ ἔχῃ ἐν ἑαυτῷ τὸν λαμπρὸν ἀστέρα τῆς εὐαρρεσκείας καὶ εὐχαριστήσεως. Ἄλλ' αὐτὸ βεβαίως εἶνε σπάνιον.»

«Σεῖς λέγετε αὐτὸ, ἐξάδελφε; καὶ τὸ τονίζετε τόσο δυνατὰ;» ἀπήντησεν ὁ Βόμστωρφ μὲ ἰδιόρρυθμόν τι μειδιᾶμα. Σχεδὸν ἐφαίνετο χαίρων, ὅτι ὅλη ἡ ἄνεσις τοῦ βίου καὶ ὅλα τὰ πλοῦτη εἶναι ἐπουσιώδη διὰ τὴν εὐτυχίαν.

«Ναί, ἐγὼ» ἀπήντησεν ὁ Καϊῦ ὀλίγον τι δυσηρεστημένος. «Ἄλλ' ἄς ὑπάγωμεν μίαν στιγμὴν εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἴσως ἐπιθυμεῖτε νὰ καπνίσετε μίαν καπνοσφίγγα πρὸ τοῦ δείπνου.»

Ἐνφ̄ ἐκάθητο ἀπέναντι ἀλλήλων καπνίζοντες, ὁ μὲν Καϊῦ

κατὰ τὴν συνηθειάν του ἔχων τὸ ἐν σκέλος ἐπὶ τοῦ ἐτέρου, ὁ δὲ Βόμστωρφ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ ἀπέναντι τοῦ ἐξάδελφου καὶ προστάτου του, διέκοψεν ὁ Βόμστωρφ τὴν σιγὴν εἰπών:

«Μὴ σὰς κάκοφανῆ ἐξάδελφε, ἀν σήμερον λάβω τὴν τὸλμην νὰ θῆξω ἐν δυσάρεστον ζήτημα. Καὶ διὰ νὰ μὴ πολυλογῶ, αἴριον μοῦ κατασχέτουν καὶ τὸ τελευταῖόν μου καναρίνι, ἀν δὲν μπορέσω νὰ ἐβρω διακόσια τάλληρα. Θέλετε νὰ μὲ βοηθήσετε ἀκόμη αὐτὴν τὴν φορὰν;»

«Ἐνόμιζα, Βόμστωρφ, ὅτι εἶχετε τακτοποίησιν ἤδη τὰ πράγματά σας καὶ ὅτι δὲν χρεωστεῖτε πλέον τίποτε. Πρὸ τριῶν μηνῶν ὅπου σὰς ἔδωκα τὸ αὐτὸ ποσόν, μὲ διβεββαίωσατε ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ τελευταία φορὰ — τὸ ὑπόλοιπον ἀρχαιοτέρων χρεῶν.»

«Ὅρθότατα» ἀπήντησεν ὁ Βόμστωρφ καὶ ἔψαυσε τὸν μακρὸν τοῦ μαῦρον μύστακα. «Ἄλλ' ἀναγκάζομαι ν' ἀναφανθῶ μετὰ τοῦ ποιητοῦ: μαλακῶς πλησίον ἀλλήλων κατοικοῦσιν αἱ ιδέαι, ἀλλὰ σκληρῶς συγκρούονται πρὸς ἄλληλα τὰ πράγματα ἐν τῷ χῶρῳ. Ἡλιζα καὶ ἐνόμιζα, ὅτι γηραιὸς τις ἀκόρεστος χρεώστης μου ἀπεκοιμήθη καὶ παρήτησε πᾶσαν ιδέαν προσβολῆς τῶν ἐπίπλων μου Ἄλλ' ὡς φαίνεται, ἤκουσεν ὅτι ἔχω κρυμμένους θησαυροὺς εἰς τὰς σχισμάς τοῦ πατώματος, καὶ ἀμέσως ἐβγαλε πάλιν ἐξω τὸ παλαιὸν καὶ κίτρινασιμένο συνάλλαγμα.»

«Νὰ σοῦ πῶ Βόμστωρφ,» εἶπεν ὁ Καϊῦ ὑποβήξας. «Ἐτσι, ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, δὲν εἰμπορῶ νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν σου, ἀλλὰ θὰ σοῦ προτείνω τὸ ἐξῆς: Καταγράψτε μου ἅπαξ διὰ παντός ὅλα σας τὰ χρεῖ — ἀλλὰ μὲ τὸν λόγον τῆς τιμῆς σας, ὅλα, οὔτε περισσότερον οὔτε ὀλιγότερον.»

«Φοβερὰ δύσκολη καὶ κοπιαστικὴ ἐργασία!» ἐψιθύρυσεν ὁ Βόμστωρφ καὶ εἰς τὸ πρόσωπόν του ἐφάνη κυνικὴ ἔκφρασις.

«Καλὰ, ἀδιάφορον εἶτε πολλὰ εἶτε ὀλίγα! Θέλω νὰ σὰς βοηθήσω, φθάνει μόνον ν' ἀπαλλαχθῆτε ἐντελῶς ἀπὸ τοιαύτας ἀμηχανίας· καὶ σὰς θέτω πρὸς τούτοις τὸν ἐξῆς ὄρον, νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε ὅτι δὲν θ' ἀρχίσετε πάλιν τὰ χρεῖ.»

Ὁ Βόμστωρφ ἐσκυθῶπασε καὶ σκαιῶς γελῶν ἐφάνασε μὲ δυνατὴν λαρυγγικὴν φωνήν: «Ὅχι, ἐξάδελφε, ἀπαυτεῖς τὰ ἀδύνατα. Αὐτὸ δὲν εἶνε δυνατόν. Ἐνα ἵππον τοῦ ἵπποδρομείου δὲν δύναται τις νὰ ζεῖξῃ εἰς κάρρον!»

Τὸ πρόσωπον τοῦ Καϊῦ δὲν ἔμεινε σοβαρὸν κατὰ τὴν εἰλικρινῆ αὐτὴν ὁμολογίαν. Ἐγέλασε καὶ αὐτὸς καὶ παρετήρησε τὸν συγγενῆ του μὲ περιέργειαν καὶ μὲ ἀνυπόκριτον ἐπιδοκιμασίαν εἰς τὸ πρόσωπον.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ.

1. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΒΥΡΤΕΜΒΕΡΓΗΣ ΚΑΡΟΛΟΣ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 193).
2. ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ ΚΝΑΠ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 194).
3. ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ REIN, καθηγητῆς τῆς Παιδαγωγικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἰένης καὶ διευθυντῆς τοῦ αὐτόθι παιδαγωγικοῦ φροντιστηρίου. Ἴδε σχετικὸν ἄρθρον ἐν τῷ 12 ἀριθ. τῆς Κλειοῦς, σελ 178 (ἐν σελ. 197).
4. IENA (ἐν σελ. 197). Περὶ τῆς γραφικῆς πολίχνης ἐγράψαμεν βραχεῖα τινὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ τῆς Κλειοῦς. Κάρολος ὁ Ε' ἀπεκάλεσεν αὐτὴν μικρὰν Φλωρεντίαν διὰ τὴν φυσικὴν αὐτῆς καλλονήν, ὁ δὲ Γκαίτε «das liebe närrische Nest» διὰ τὸν κατ' ἐξοχὴν φοιτητικὸν χαρακτήρα αὐτῆς. Ἐν ταῖς μεγάλας ἀκαδημαϊκῆς πόλεσι τὸ ρεῦμα τοῦ βίου παρασύρει καὶ ἀφοροῖσι τὰ φοιτητικὰ ἔθιμα· ἐν Ἰένῃ αἱ παραδόσεις τοῦ φοιτητικοῦ βίου διατηροῦνται εὐλαβῶς καὶ μεταβιβάζονται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν· ἀλλαχοῦ οἱ φοιτηταί εἶνε ἀπλοῦν στοιχεῖον συγχεόμενον ἐν ταῖς πυκναῖς τάξεσι

τῆς κοινωνίας, μόνον δ' ἐν ἀκαδημαϊκαῖς ἢ ἰδιαζόντως ἐπισήμοις περιστάσεσι ἐξέρχονται τοῦ σωροῦ μετὰ τῶν σημαίων αὐτῶν καὶ τῶν ἐμβλημάτων. Ἐν Ἰένῃ, ψυχῆ τῆς πόλεως εἶνε οἱ φοιτηταί· ἐμπόριον, βιομηχανία περιστερέφονται περὶ αὐτούς. Τὰ πλεῖστα Ἐστιατόρια, καὶ ζυθοπωλεῖα, ἑκατοντάδες δὲ οἰκημάτων θὰ ἔμενον ἄνευ τῶν φοιτητῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατάκλειστα καὶ ἔρημα, τότε δὲ τὰ βαλάντια τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καταστηματαρχῶν θὰ ἔμενον ἰσχνὰ καὶ ἀναμικτά. Τὴν ζωὴν, τὴν φαιδρότητα μεταδίδουσιν εἰς τὴν Ἰέναν οἱ φοιτηταί διὰ τῶν ὠραίων, γοργῶν ἄσμάτων τῶν, τῶν θορυβωδῶν παρελάσεων τῶν, τῆς εὐδύμου ζωηρότητός τῶν. Διὰ τοῦτο ὅταν τὰς διακοπὰς οἱ φοιτηταί ἀπέρχονται, ἡ πόλις μένει σιγηλὴ καὶ ἔρημος, οἱ δὲ καταστηματαρχαὶ μελαγχολικῶς μὲ τὸν πῖλον τῶν ἀεριζόμενοι ἀναμένουσι μετὰ παλμῶν καρδίας τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ποθητοῦ ἐξαμήνου.

5. ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΣ ΑΝΘΟΠΩΛΙΣ. Εἰκὼν ὑπὸ E. Eismann-Semenowsky (ἐν σελ. 201).